

Kahvilatyöskentelyn tulokset

Vanhusneuvostopäivät 1. – 2.10.2013

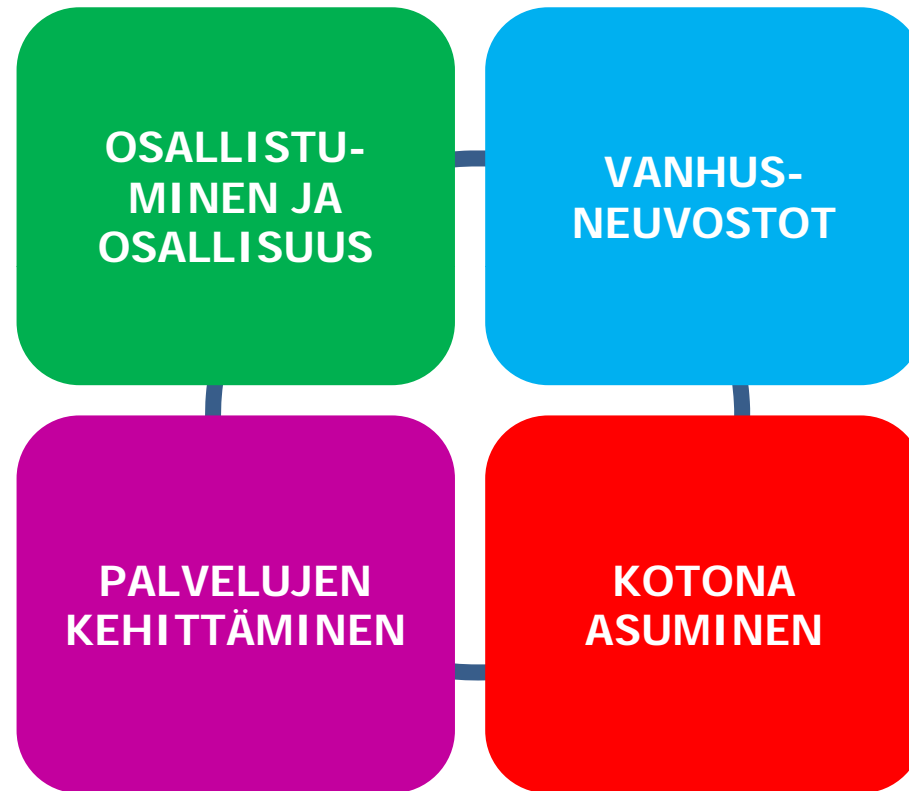
Helsinki

SITRA

EETU
PIO Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Pensionärsförbundens intresseorganisation rf

Vanhusneuvostopäivät 1.-2.10.2013

Keskusteluteemat

Vanhusneuvostopäivät 1.-2.10.2013

Osallistuminen ja osallisuus

Miten ikäihmisten kokemukset ja osaaminen voitaisiin ottaa huomioon nykyistä paremmin?

1. Tarvitaan asennekasvatusta

- Ylpeästi pää pystyssä, yksilö yhteisössä
- Kustannuserästä takaisin asiantuntijaksi
- Positiivinen viestintä ikääntymisestä

2. Kuulluksi tulemisen kokemus on tärkeä. Kuuleminen ei ole rahasta kiinni.

3. Ikäihmiset mukaan päätöksentekoon

- Vanhusneuvostojen vaikutusmahdollisuudet: esimerkiksi palvelun laatu
- Hiljaisten ajatusten kuuluminen
- Joukkovoiman hyödyntäminen
 - Yhdessä päin ”vääriä” käsityksiä. Talkoohengen luominen.

Muuta: vapaaehtoistyön organisointi, osa-aikatyön mahdollistaminen oman jaksamisen mukaan, tiedon tarjoaminen vanhenemisesta

Ole itse aktiivinen – kukaan ei hae kotoa

Ota vastaan ja vaikuta

Eläkeikäiset eivät ole yhteiskunnan ulkopuolella

SITRA

EETU
PIO Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Pensionärsförbundens intresseorganisation rf

Vanhusneuvostopäivät 1.-2.10.2013

Vanhusneuvostot

Miten vanhusneuvostot voivat edistää ikäihmisten hyvinvointia?

1. Vaikuttaminen

- Osallistutaan ja otetaan kantaa asioihin → ennaltaehkäisy fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi: esimerkiksi esteetön liikkuminen, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut

2. Ikäihmisten asioiden näkyminen vanhusneuvoston avulla/kautta

- Mikä vanhusneuvosto on: syventäminen itselle, muille henkilöille, hallinnollisille elimille

3. Seuranta ja valvonta

- Kuntien veloitteiden täyttäminen

Miten vanhusneuvoston jäsenet tulisi valita?

- Edustus keskeisistä eläkeläisjärjestöistä
- Virkamies sihteeri / virkamies esittelijä / virkamies kutsuttu asiantuntijana (sosiaali- ja terveysjohtaja tai vanhuspalvelujohtaja)
- Lautakunnan tai kunnanhallituksen edustajia (1-2)
- Seurakunta ja vammaisjärjestöt edustettuna
- Suuret kaupungit: tarvitaanko jaostoja?

Miten vanhusneuvostot voisivat innostaa ikäihmisiä osallistumaan?

- Tiedottamalla ja viestimällä, kontaktoimalla henkilökohtaisesti
- Kysymällä kiinnostuksesta
- Saavutettavan kohtaamispaikan järjestämisellä (kuljetus, matala kynnyös osallistua)
- Kulttuuritoimintaa, ystäväpiirejä ja vapaaehtoistoimintaa tukemalla

Vanhusneuvostopäivät 1.-2.10.2013

Vanhusneuvostot

Millainen rooli vanhusneuvostoilla tulisi olla kunnallisessa päätöksenteossa?

- **Asiantuntijan rooli**
- **Rooli päätöksentekijänä ja tiedonvälittäjänä**
 - Olla näkyvissä ja tunnettavissa
 - Verkostoituminen eri suuntiin
 - Tiedotus ja jakaminen eteenpäin; tiedonkulku vanhusneuvoston ja päätöksentekijöiden välillä tulee varmistaa
 - Eläkeläisjärjestöjen yhteistyö
- **Budjettia laadittaessa lausunnon antaja, asioiden valmistelija ja keskustelun herättäjä, palvelujen laadun seuraaja ja varmistaja**
- **Toimintaedellytysten turvaaja**
 - Vanhusten oikeudet
 - Aloitteiden tekeminen
 - Edunvalvonta
 - Ikäryhmien välisten kuilujen tasoittaminen
 - Varmistaminen että palvelut tuotetaan suomen ja ruotsin kielellä

Tarvitaanko ikäihmisistä muodostettuja asiakasraateja palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen kunnissa? Näkökulmia?

- **Ei tarvita.** Sen sijaan tarvitaan asiantuntijaraateja, yhteistyötä yhdistysten kanssa, lähiöraateja (useampia vanhusneuvostoja)
- **Tarvitaan, sillä asiakasraadit**
 - Tuovat asiakkaan palvelutarpeen paremmin esille
 - Edistävät sähköisten palvelujen hyödyntämistä, tulevaisuuden asiakaspalvelun kehittämistä

Vanhusneuvostopäivät 1.-2.10.2013

Vanhusneuvostot

Tiedonkulku vanhusneuvoston ja päätöksentekijöiden välillä tulee varmistaa
Vanhusneuvostoilla tulisi olla oma budjetti
Viestintä +65

Vanhusneuvostopäivät 1.-2.10.2013

Palvelujen kehittäminen - Palvelupysäkki

Miten palvelupysäkki palvelee ikäihmisiä?

1. Mitä palveluja

- Apu sähköiseen asiointiin, tietoa palveluista (kotona asumisen tuki), sosiaalinen kanssakäyminen, ennaltaehkäisevän toiminnan korostuminen (tuolijumppa).
- Tietoiskupäiviä ja palveluesitteitä

2. Missä palvelupysäkki sijaitsee

- Saavutettavissa ja hyvien kulkuyhteyksien varrella, esteetön ja avoin matalan kynnyksen paikka
- Esimerkiksi päiväkeskus, kirjasto, ostoskeskus
- Palvelupysäkki pyörille (vrt. kirjastoauto)

3. Millainen palvelupysäkki on

- Helposti tavoitettavissa (puhelinyhteys, nettiyhteys)
- Yhteistoimintaa eri sukupolvien kanssa
- Asiantunteva henkilökunta, henkilökohtainen neuvonta
- Viihtyisä ja lämminhenkinen

Muuta: Palvelupysäkin väki jalkautuu kunnan alueelle, jatkuva tiedottaminen (netti, lehdet, eläkejärjestöjen tilaisuudet, kirjeet ikäihmisille).

Tiedottaminen jo alle 80 -vuotiaille
Minkälainen palvelupysäkki palvelisi juuri Sinua -kysely

Vanhusneuvostopäivät 1.-2.10.2013

Palvelujen kehittäminen – Sähköiset palvelut

Sähköiset palvelut – mitä ne parhaimmillaan voivat olla?

1. Mitä sähköisiä palveluja

- Palvelutarjotin tai hyvinvointitarjotin, josta on saatavilla monipuolista tietoa itse- ja omahoitoon
- Ei vain terveydenhuoltoa, vaan myös kulttuuria, liikuntaa jne. Kirjastot mukaan palvelujen sähköistämiseen (äänikirjat)
- Ajanvaraus ja kontakti kotoa käsin, neuvoja esimerkiksi reseptin uusimiseen
- Välineet: mm. kuvapuhelin, turvapuhelin, matkapuhelin, äänentunnistus, kosketusnäyttö, sähköposti, kotisivut – jo nyt käytössä

2. Mistä tuki

- Palkattu opastaja tai tukihenkilö esimerkiksi yhdistyksissä
- Käyttäjearvio ja tarvittavan koulutuksen tarjoaminen
- Opastus: ”mennään ihmisten luokse kotiin”

Muuta: Turvallisuus, nopeus, palvelu saatavilla; vanhusneuvoston rooli sähköisten palvelujen käyttöönotossa, ”Sote ottaa käyttöön – hirvittää”

Henkilökohtaista kontaktia ei voi korvata
Sähköisten ratkaisujen käyttö – ikäihminen osana yhteiskuntaa

Vanhusneuvostopäivät 1.-2.10.2013

Kotona asuminen

Mikä tekee kotona asumisen turvalliseksi?

- Apuvälineet kotona asumisen tueksi, huomioitava myös psyykinen turvallisuus
- Kuntoutus, liikunta- ja kulttuuripalvelujen saatavuus
 - Ikämessut, seniorimessut, eläkeläisfestarit; kuljetuspalvelu
- Omaisten kuuleminen, esimerkiksi omaishoitajan mielipiteen huomioiminen

Mistä pitäisi saada tietoa kotona asumisen helpottamiseksi?

- Palveluista ja niiden hinnoista, kunnassa toimivista palveluntuottajista, taloudellisesta tuesta, esteettömyydestä ja kuntoutuksista (fyysinen ja psyykinen), asunnon muutoksista, kustannuksista ja rahoituksesta, palveluasumisesta, kotikäynneistä, laadun valvonnasta, palvelusuunnitelman laatimisesta, omaishoitajan tukemisesta, vapaaehtoistoiminnasta
- Arkiturvallisuutta lisäävistä tekijöistä: ystäväpalvelu, naapurin seuranta, omaiset tukena, tekniset apuvälineet, hissi

Minkälaista tietoa kotona asumisen helpottamiseksi pitäisi olla tarjolla ja missä?

- Tietoa esimerkiksi neuvontapisteessä, terveyskeskuksissa, kirjastoissa, kaupoissa, kunnantalossa, palvelukeskuksissa
- Selkeät nettisivut, joissa kattavat ja ajantasaiset tiedot kotona asumisen tuesta

Miten ikäihmisten liikkumista voidaan tukea kodin ja palvelujen tai muiden toimintojen välillä?

- Lähimmäisen tuki: tuen antaja lähimmäinen ja eläkeläisjärjestö
- Asiointiliikenne pikkubussilla: tuen antaja kunnallinen toimija
- Palvelubussit tuovat terveys- ja sosiaalipalvelut lähelle syrjäseudun asukkaita: tuen antaja kunnallinen toimija

Vanhusneuvostopäivät 1.-2.10.2013

Kotona asuminen

Tieto yhdeltä luukulta
Tietoa arkiturvallisuutta lisäävistä tekijöistä
Lähimmäisen tuki liikkumisessa